



תורתך שאלתי



עיון ברעיונות לחג בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 258 - לחג הסוכות תשפ"ז

מה ההבדל בין שבועות לשמיני עצרת?

חג האסיף - חג סוכות

שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל
זְכוּרָךְ... בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג

חַג הַסִּפּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַה' (ויקרא כג, לד)

הַשְּׁבָעוֹת וּבְחַג הַסִּפּוֹת (דברים טז, טז)

פרשת ראה חותמת במצוות שלוש רגלים,
בציווי: "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה..."

מדוע שמיני עצרת, הנמנה כרגל
בפני עצמו, לא נכתב בפר' ראה?

מיישב הרמב"ן שפרשת ראה מתמקדת
בחובת ההגעה לבית המקדש. שמיני
עצרת סמוך לימי חג סוכות. העולה לרגל
כבר שוהה בירושלים ואינו נדרש לעליה
נוספת. חובת הראיה בסוכות נמשכת גם
ביום השמיני, בניגוד לשבועות, שמהווה
רגל בפני עצמו, והצריכה התורה עליה
עצמאית לרגל.

התורה מנתה בפר' ראה את מועדי העליה
לבית המקדש לקיום מצות ראיה. שמיני
עצרת אינו נמנה כאן משום שחל ברצף
לסוכות, ואין צורך בצו עלייה מחודש.

אביו של רבי יונתן אייבשיץ שאל אותו
בילדותו, מדוע בחג סוכות הילד לא
שואל "מה נשתנה", שעוזבים את הבית
ויוצאים לדירת עראי, כפי שהילד שואל
בליל פסח.

השיב לו ר' יונתן, שהילד הורגל שעם
ישראל בגלות ולכן על סוכות שגולים
מהבית הוא לא שואל, אבל בפסח
שנוהגים כבני חורין, על זה הילד תמה
מה נשתנה.

החג מכונה גם בשם 'חג האסיף'. מדוע
כאן מודגש רק השם 'חג הספות'? מה
עומד מאחורי השינוי בין שני השמות?

הנצי"ב מוולוז'ין מבחין בין שני ממדים של

שמחה ושל עבודת האדם: **השם 'חג**

האסיף' מבטא את השמחה הטבעית

והאנושית. שם זה ממוקד באירוע החקלאי,

בסיום עונת האיסוף של תבואת השדה

והכנסתה למחסנים לקראת החורף.

שמחה זו **טבעית**. כל אדם שרואה את

עמלו נושא פרי חש הקלה ושמחה גדולה.

השם '**חג הסוכות' מבטא את השמחה**

האלוקית. שם זה נקרא על שם ציווי ה'

לעזוב את דירת הקבע, המלאה בכל טוב,

(לב, מד)

ולצאת אל סוכה - דירת עראי.

התורה מדגישה את השם '**חג הספות**,

שמהותו ומעשיו מופנים ישירות כלפי

שמיא ומכוונים לשם שמים.

ברכת 'על נטילת לולב'

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי
עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים... (ויקרא כג, מ)

מדוע מזכירים בברכה על
ד' המינים רק את הלולב?

א. חז"ל אמרו שלתמר יש רק לב אחד
(גזע אחד, בלי פיצול ענפים), כך ישראל

יש להם לב אחד לאביהם שבשמים.

ב. ראשי תיבות של המילים "**ולקחתם**

לכם ביום" - **לולב**.

סוכה זכר לענני כבוד

מדוע הקב"ה ציווה לעשות זכר רק לענני כבוד, ולא ציווה לעשות זכר למן או לבארה של מרים?

א. מן ובאר הם אוכל ושתייה, הבסיס לכל בן אנוש על פני האדמה, בניגוד לעננים שהיו רק לכבוד ולתפארת, ואותן עשה הקב"ה מאהבתו את ישראל, כמ"ש "זכרתי לך חסד נעורייך... לכתך אחרי במדבר...". **אנו מציינים באופן מיוחד את אהבת הקב"ה אלינו באמצעות הסוכות - זכר לענני כבוד.**

ב. מהמן ומהבאר נהנו גם הערב רב, ניגוד לענני כבוד שהיו רק לבני ישראל. **אנו עושים זכר רק למה שהיה מיוחד לעם ישראל.**

ג. בני ישראל התלוננו על המן, באמרם "נפשנו קצה בלחם הקלוקל" והתלוננו גם על המים, ולא על ענני הכבוד. **התורה לא ראתה לנכון לעשות זכר למה שלא התלוננו עליו - ענני הכבוד.**

לע"נ ר' יהודה אריה ב"ר אברהם פולק זצ"ל

מעוניינים ברעיונות יפים לחג הסוכות,
שיעשירו את שולחן החג?
לחצו כאן

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי...
וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה'... וְחִגְתֶּם אֶתוֹ חֵג
לֵה'... בַּסֶּכֶת תֵּשְׁבוּ...
(ויקרא כג, מ-מב)

מדוע בחג המצות נכתב בלשון יחיד "שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצֹּת", ואילו בסוכות נשנה הציווי בלשון רבים: "וּלְקַחְתֶּם", "וּשְׂמַחְתֶּם", "תֵּשְׁבוּ"?

מבארים ב'דעת זקנים' מבעלי התוספות: בפסח, טרם הבשלת הקציר, היכולת לפתוח את השערים מוגבלת, ועל כן פנתה התורה אל היחיד. אולם בחג האסיף, כשהאסמים שופעים מברכת ה', דורשת התורה לחלוק את הטוב עם החלש. שמחת הסוכות אינה מתמצה באסיף הגשמי, אלא בהרחבת הנפש. רק בהסבה משותפת ואיחוד הלבבות תחת סכך אחד, הופך השפע לשמחה אמיתית ושלמה. הסוכה מזכירה לנו שהישיבה המשותפת מעבר למחיצות ולמעמדות החומריים היא המפתח לאחדות העם ולשכינה בינינו.

סוכות - זמן שמחתנו

וְתָתַן לָנוּ... אֶת יוֹם חֵג הַסֻּכּוֹת
הַזֶּה, זְמַן שְׂמִיחָתֵנוּ

על אף שהשמחה נוהגת בכל מועד, מדוע רק סוכות מכונה 'זמן שְׂמִיחָתֵנוּ'?

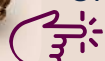
מבאר בעל ה'נתיבות שלום', שבימות השנה שקוע האדם בטרדות החומר, וכמאמר התנא: "מרבה נכסים, מרבה דאגה". בסוכות נצטוונו לצאת לדירת ארעי. כשמשיל האדם את התלות ברכוש וחוסה ב"צילא דמהימנותא", מתפוגגת הדאגה ושורה השמחה.

שמחת הסוכות מלמדת שמעט רכוש ורוב ביטחון בה' הם השער לשמחה שלמה. **ייחודו של "זמן שמחתנו" אינו בריבוי נכסים, אלא ביציאה מהדאגות אל הביטחון והאמונה.**



מעוניינים ברעיונות
חינוכיים מפרשת
השבוע?
שלחו את המילה
'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il



או לחצו כאן

חג שמח
מועדים לשמחה